

NYLANDS SVENSKA LANTBRUKSSÄLLSKAP
Nr 225

ÅRSBOK
2023

SÄLLSKAPETS 167 VERKSAMHETSÅR

HELSINGFORS 2024

INNEHÅLL

	sida
Jordbruksåret 2023	3
Sammandrag av verksamheten 2023	5
Administration och allmän verksamhet	10
Ekonomirådgivning	23
Växtodling	26
Försöksverksamhet	27
Husdjursrådgivning	31
Sammanställning av utförda tjänster	33
Möten, kurser och andra evenemang	34
Till sällskapet anslutna medlemsföreningar	35
Bilaga: Resultat från räntabilitetsbokföringen inom NSL	37

Jordbruksåret 2023

Ekonomisk översikt

2023 går till historien som ett oroligt år i Europa. Rysslands anfallskrig i Ukraina gick nu in på sitt andra år och trots att stridslinjerna flyttat föga åt någondera hållet är Ukrainas situation minst sagt trängd. Trots hjälpen från väst med USA i spetsen finns det akut brist på krigsmateriel. Samtidigt ökar Ryssland på sina insatser. Oron för att oroligheterna kunde flyttas också till andra länder är reell. Olyckligt nog eskalerade också läget i Mellanöstern till följd av terroristgruppen Hamas angrepp på Israel den 7 oktober. Vedergällningar har följt varandra och tragiska människoöden för civila är ett faktum. Läget är oerhört spänt för ytterligare upptrappningar av striderna. Under dylika förhållanden kan ekonomin inte utvecklas på önskat sätt. Hög inflation som av centralbankerna krävt räntehöjningar är inte den stabila värld i vilken ekonomisk tillväxt gynnas.

Ett högre ränteläge än folk vant sig vid gjorde sitt till att Finlands ekonomi dalade. Räntan för 12 månaders Euribor steg från ca 3,2 % till 4,2 för att vid årets slut ligga på ca 3,7 %. Hela årets bruttonationalprodukt steg med fuktiga 0,5 %. Exporten minskade med 6,9 %. I sänkningen ingick såväl lägre volymer som sjunkande priser. Exportens värde beräknas till ca 76,21 mrd €. Importen minskade dock ännu mer eller med ca 17,6 % och sjönk till en total nivå på 76,17 mrd €. Därmed var bytesbalansen positiv för första gången sedan år 2010. Den offentliga sektorns bruttoskuld ökade med ca 13,7 mrd € till ca 210,5 mrd €. Skuldernas andel av BNP ökade från ca 73 % till 75,8 %. Inflationen på konsumentvaror var hög eller ca 6,2 %.

Odlingsåret 2023

Tjälén var blygsam och snön föll i praktiken på ofrusen mark. Detta ledde till att dräneringar drog också under vintern och därmed minskade det vatten som annars hade funnits till förfogande. Våren var sedan överlag torr och blåsig vilket ytterligare torkade ut marken. Vårbruket utfördes i rätt normal tid men eftersom regnen uteblev var uppkomsten ojämn. Höstsädar klarade som vanligt en längre torrperiod men i östra Nyland tog vattnet i många fall slut också här genom den intensiva torka som igen rädde ända in i juli. Variationerna är igen stora mellan olika regioner men NSL:s väderstationer visar att under perioden mars-augusti regnade det totalt i Västankvarn, Ingå ca 430 mm medan Stor-Sarvlaks i Lovisa fick ca 290 mm regn.

Skörden kunde bärgas i rätt normal tid även om vissa grödor fortsatte växa länge pga ojämna uppkomster. Överlag var skördenivåerna besvikelser. Så

pass ostadigt var höstens väder att arealerna för sådd av höstvetete och -råg blev rätt blygsamma under 2023.

Spannmålsskördarna kan beskrivas av Lantbrukssällskapets LIR- gårdars (90 st) statistik. Dessa gårdars medelskördar för olika grödor under 2023 samt inom parentes medeltal för åren 2005-2023: Foderkorn ca 2200 kg/ha (3562), malkorn ca 3750 kg/ha (4051), havre ca 4200 kg/ha (3874), vårvete ca 2750 kg/ha (3915) samt höstvetete ca 4250 kg/ha (4733). Detta tyder på att havren klarade sig bäst jämfört med medelskördar vilket också syns i lönsamheten. Övriga grödor blev klart under flera års medeltal. Den mest odlade grödan vårvete stannade på ca 30 % under flera års skördemedeltal.

Inom hela Nylands NTM-centrals område finns det ca 178 200 ha åker. Spannmål odlades 2023 på ca 54 % av arealen. Andelen är på samma nivå som året innan. Vallareal var ca 21 % och naturvårdsåker, träda o. dyl ca 14 %. Resterande 11 % bestod av övriga växter (oljeväxter, ärt, bondböna, kummin etc.). Den mest odlade grödan var fortsättningsvis vårvete vars andel dock minskat till ca 18 %. Räknar man ihop foder- och malkornsarealerna är andelen korn ca 12 %. Odlingen av havre låg på samma nivå som året innan, dvs 14 %. Höstsådd spannmål utgjorde knappa 9 % av arealen.

Temperatur och nederbörd i Helsingfors Kajsaniemi år 2023

	Medel temp °C	1991-2020 °C	Nederbörd mm	1991-2020 Mm	Snödjupet den 15 cm
Januari	-0,8	-3,1	82,5	53	
Februari	-1,3	-3,8	39,0	38	2
Mars	-0,4	-0,7	65,0	34	10
April	5,9	4,4	10,2	34	
Maj	10,9	10,4	17,5	38	
Juni	17,0	14,9	4,5	60	
Juli	16,9	18,1	94,3	57	
Augusti	17,8	16,9	172,5	81	
September	15,8	12,3	70,7	56	
Oktober	5,6	6,6	130,6	73	
November	0,8	2,4	60,6	69	
December	-3,3	-0,7	67,4	58	23
Hela året	7,1	6,5	814,8	645	

Strukturförändringar

Strukturförändringen vad gäller antalet gårdar fortsätter i Finland. Vid utgången av 2023 fanns det 42.427 gårdar i hela landet. Detta var 2,7 % färre än året innan och den största procentuella minskningen på 10 år. För Nylands del sker samma utveckling men med en lindrigare takt. Antalet gårdar sjönk till 2.864 vilket var 35 gårdar färre än under 2022. Den procentuella minskningen var 1,2 %. Antalet gårdar som uppgett svenska som modersmål beräknas ligga vid dryga 1.000 gårdar och en minskningstakt som ligger under 1 %-enhet per år. Den odlade arealen inom Sällskapetets område kan beräknas till ca 75.000 ha. Siffrorna är uppskattningar eftersom de kommunvisa språkliga förhållandena är väldigt varierande. Medelarealen per gård var för åkerns del i Nyland ca 62 ha när hela landets siffra ligger på ca 53 ha. Av gårdarna i hela Nyland uppger 83 %, dvs. 2.381 st växtodling som huvudsaklig produktionsinriktning, 84 gårdar fri-landsodling och 69 gårdar växthusproduktion. På 110 gårdar var mjölkproduktion viktigast, 66 gårdar uppgav nötkött som huvudsaklig produktionsinriktning. För 9 gårdar var svinproduktion huvudsaklig produktionsinriktning medan 3 meddelat fjäderfä.

Sammandrag av NSL:s verksamhet 2023

Verksamhetsidé

År 2023 var Nylands Svenska Lantbrukssällskaps 168 verksamhetsår. Lantbrukssällskapetets verksamhetsidé är att ge råd och service för företagare på landsbygden samt bedriva högklassig försöksverksamhet inom växtodling. Huvudsakliga verksamhetsområdet är de områden vid sydkusten, mellan Hangö i väster och Pyttis i öster, där det finns svenskspråkiga lantbruksföretagare. Antalet jordbrukare på detta område kan beräknas till dryga 1 000. Under 2023 anlätade 1049 kunder Lantbrukssällskapetets tjänster men i den siffran ingår också spannmålsanalyser från andra regioner. Det oaktat handlar det om en ökning på ca 17 % jämfört med 2022.

Jordbruksåret

Vintern 2022/2023 förekom föga tjäle då snön föll i praktiken på ofrusen mark. Hela vårvintern var nederbörden liten och marken därmed mycket torr inför vårbruket som utfördes i normal tid. Eftersom inga regn föll var uppkomsten på många håll ojämn. Höstgrödor klarade starten bättre. Den ihärdiga torkan drabbade särskilt östra Nyland. I väster var läget bättre och ställvis blev regnen till och med alltför rikliga under sommaren. Spannmålsskörden kunde utföras under normala förhållanden men skördenivåerna var i regel besvikelser. Igen var det höstsådda grödor som klarade

sig bättre. Prisnivåerna var inte på samma höga nivå som året innan men trots allt hyfsade. När samtidigt stödutbetalningar framskötts till senare på hösten i kombination med kraftig inflation och stigande kostnader betydde detta att många lantbrukare hade problem med likviditeten under hösten.

Nytt program för jordbrukspolitiken CAP 2027

Under 2023 togs i bruk Europeiska Unionens nya programperiod för lantbruket, CAP 2027. Många regler förändrades och likaså uppbyggnaden av lantbrukets stödsystem. Reglerna och deras tillämpning var i många fall mycket oklara vilket förbryllade lantbrukarna men också rådgivarna. Genom ett gott samarbete med landsbygdsförvaltningen och många interna palavers utformades tolkningar som kunde föras ut till jordbrukarna så att huvudstödansökningar kunde göras inom utsatt tid. Förändringarna i uppbyggnaden av stödsystemet och dess tekniska utförande fortsatte året till slut och olyckligt nog flyttades 2023 års höstanmälan till början av 2024.

Odlingsrådgivning

Växtodling och särskilt spannmålsodling är klart dominerande verksamhetsinriktning inom NSL:s verksamhetsområde. De största rådgivningsinsatserna görs därmed inom denna sektor. En viktig grund för verksamheten utgörs av den rådgivningsgrupp som omfattas av *Lantbrukssällskapets Individuella Rådgivning* (=LIR-rådgivning). Dessa totalt dryga 90 gårdar erhåller årligen 4-6 besök av sin personliga rådgivare. Vid dessa besök behandlas odlingen ur olika synvinklar som planering, uppföljning, ekonomi och miljöfrågor. Då man också beaktar andra odlingsplaner som gjordes är totala antalet odlingsplaner 423 st vilket är en ökning på ca 22 % jämfört med 2022. Konsultation i samband med stödrelaterade frågor gjordes 448 st vilket också är en klar ökning. Markkarteringar gjorde rådgivarna på 84 gårdar. En klar minskning skedde däremot i antalet växtskyddsexamen som sjönk till 29 st. Orsaken är att examen numera kan utföras också på nätet.

Jordbruksrådgivning RÅD 2030

Jordbruksrådgivningsprogrammet RÅD 2030 togs i bruk under året. Till många delar motsvarar programmet sin föregångare men möjliga åtgärder för vilka rådgivning kunde erhållas mycket subventionerat hade utökats. Samtidigt ökade också byråkratin och allt mera dokumentation och bilagor inkrävs innan utbetalning kan ske. För NSL:s del var det lyckat att samtliga rådgivare nu erhållit Råd 2030 rättigheter. Antalet RÅD 2030 förrättningar ökade med 42 % till 542 st, medan omsättningen ökade med 65 %. Till detta inverkade också förhöjda Råd 2030 ersättningar. Rådgivningsprogrammet gäller för tidsperioden 2023-2027 så att varje gård tilldelats

10.000 € för att användas för rådgivning under denna period.

Husdjursrådgivning

Andelen gårdar med djurhållning är liten inom området. Dryga 30 mjölk-gårdar verkar här, vilka till stor del är anslutna till mjölkrådgivningen som erbjuds av en rådgivare. Rådgivningen omfattar såväl produktion, ekonomi som odlingsplanering.

Ekologisk rådgivning

En rådgivare har inom NSL:s område gett service inom ekologisk odling. Huvudsakligen handlar det om skolning samt planering för övergång från konventionell till ekologisk odling. Mycket också om de krav och förändringar som nya CAP planen medför. Totalt 20 odlingsplaner för ekologisk odling gjordes. Några granskningar av ekologisk produktion gjordes också men detta skedde i Åboland eftersom samma person kan inte planera och granska. Försöksverksamheten fortsatte i Lovisa regionen samt Ingå inom ramen för projektet *Eko+, den självförsörjande och resilienta ekologården*.

Dräneringsplanering

2023 blev fjärde året NSL kunde erbjuda dräneringsplanering i egen regi. Behovet av dräneringsåtgärder är stort och problem som finns i markens struktur eller underdimensionerad och gammal dränering syns särskilt vid kraftiga regn. Totalt närmare 50 kunder fick under året service i dräneringsfrågor.

Ekonomirådgivning

På NSL:s område görs kontinuerligt aktivt lönsamhetskalkyler inom växtodling. En bra grund för dessa finns i två skördekontrollföreningar vars medlemmar låter uppgöra lönsamhetsberäkningar. Totalt 85 kalkyler utfördes inom skördekontrollverksamheten samt LIR-verksamheten. Affärsplaner med tillhörande kalkyler för investeringar ökade under året och 35 kalkyler etc utfördes.

Generationsväxlingar och bolagiseringar

NSL ger heltäckande rådgivning till gårdar som står inför generationsskiften. Servicen omfattar flera träffar där man planerar och vidtar nödvändiga åtgärder för att generationsväxlingen skall kunna utföras smidigt. Under 2023 gavs rådgivning åt 27 kunder.

Antalet bolagiseringar uppgår årligen till ca 5 st på NSL:s område.

Skattebokföring och -deklaration

Under 2023 fortsatte tillväxten inom NSL:s satsning på service i skattebokföring och -deklarationer för lantbrukare och andra småföretagare. Totalt 3 personer arbetar enbart med dessa frågor. Dessutom hjälper några rådgivare vid de mest skyndsamma tiderna. Bokföringsbyråerna fungerar i Borgå och i Västankvarn som också används för annat rådgivningsarbete. Antalet skatte kunder översteg 300 före utgången av året och faktureringen mer än fyrdubblades jämfört med 2022. Försättningsvis sker faktureringen av dessa tjänster i huvudsak genom Bokföringssällskapet i Finland Ab, där NSL är delägare.

Juridiska tjänster

2023 var tredje året NSL kunde erbjuda juridiska tjänster. I huvudsak handlar det om till lantbruk anknuten juridik men också rent privaträttsliga frågor kommer emot. Dylik service torde inte erbjudas på annat håll inom lantbruksrådgivningen i Finland. Under året erhöll över 85 kunder service i juridiska frågor.

Försöksverksamhet

NSL har under en lång tid bedrivit försöksverksamhet på Västankvarn Gård i Ingå och Stor-Sarvlaks Gård i Lovisa. Dessutom finns försök utplacerade hos ett 10-tal praktiska odlare. Ekologiska försök bedrivs i Lovisa och Ingå i samarbete med projektet Eko + den självförsörjande och resilienta gården. I takt med att NSL startat försöksverksamhet med GEP status har omfattningen ytterligare ökat. I dag ingår NSL:s försöksverksamhet i ett inter-nationellt nätverk av aktörer inom växtodlingsforskning. Totala antalet försöksrutor var dryga 11.000 och antalet försök 239 st. Resultat av försöksverksamhet delges i en försöksrapport som kan laddas ner via internet. Dessutom har resultat presenterats vid olika tillställningar och möten. I juli hölls en försöksdag i Västankvarn. Nytt för 2023 var att den beställda traktorn (Valtra G 135V) med automatstyrning levererades och togs i bruk. Likaså levererades den från Danmark inköpta nya såmaskinen (Seedy) med skivbillar och rotorharv. Vardera investeringen fungerade utmärkt.

Spannmålslaboratorium

I samband med försöksverksamheten bedriver NSL ett spannmålslaboratorium som i också utnyttjas av traktens odlare. Dessutom bedrivs ett laboratorium i Ingå hamn i samarbete med Oy Berner Ab. Totalt analyserade båda laboratorierna 3.967 prover för utomstående kunder. Därtill kommer den egna försöksverksamhetens analyser.

Projektverksamhet

NSL har inte aktivt startat egna projekt, men medverkar i flera som samarbetspartner. Projekten behandlar miljö, ekologisk produktion, småföretagsverksamhet, generationsväxling, spannmålsens prismedvetande, alternativ vid bekämpning av kvickrot, lönsamhet i bekämpning av svampsjukdomar i spannmål mm.

Lantbrukssällskapets ekonomi

Lantbrukssällskapets ekonomi är stabil. Den egentliga verksamhetens omsättning ökade med ca 24 % till 1.814.399 €. Den egentliga verksamheten medförde under 2023 ett underskott på 459.838,18 € vilket var en förbättring på 26.823 € jämfört med 2022.

Företagens dividendutdelning var på en god nivå under 2023. Tillsammans med en mindre försäljningsvinst gav placeringar ett överskott på 721.442 €, trots att några aktieposters bokföringsvärden nerskrivits. Det ekonomiska resultatet för året uppgår till 218.170,49 €. I huvudsak har NSL placeringar i inhemska bolag som listas på Helsingfors börsen. Balansen per den 31.12.2023 ligger på 13.393.805,46 € varav ca 4 % är främmande kapital. Egentliga lån fanns det vid årsskiftet 300.000 € som beviljats av Finlandssvenska Jordfonden.

Strategiska bolagsinnehav

Tillsammans med övriga svenskspråkiga rådgivningsorganisationer är NSL delägare i Bokföringssällskapet i Finland Ab samt tillsammans med hela landets rådgivning delägare i Pro Agria Tapahtuma Oy.

Föreningsverksamhet

Sammanlagt 17 föreningar och lantmannagillen etc är anslutna till NSL. Genom aktivt samarbete med dessa nås en betydande andel av lantbrukarna i bygderna. Dessa föreningar spelar stor roll tex vid organiserandet av testning gällande växtskyddssprutor.

Personalfrågor

Vid ingången av 2023 var antalet fast anställda 25, varav en var hela året föräldraledig och två andra delvis. I december 2023 anställdes AFM Ida-Maria Grönn samt Agrolog YH Emilia Westerholm vardera som växtskyddsforskare med stationering i Västankvarn. Vardera hade arbetat tidigare i flera repriser som viss tids anställda. Då 6 av fast anställda arbetar på deltid blir den totala arbetsinsatsen för fast anställda ca 22 årsverken. Inom försöksverksamheten är viss tids anställningar främst genom studeranden betydelsefull. Under 2023 arbetade hela 17 person med kortare arbetsavtal. Deras totala arbetsinsats kan omräknas till ca 5 årsverken.

Administration och allmän verksamhet

Sällskapets målsättning

Lantbrukssällskapet har som målsättning att inom sitt verksamhetsområde främja lantbruket och dess binäringar samt arbeta för den lantbrukande befolkningens förkovran. Lantbrukssällskapets verksamhetsidé är att *"ge råd och service till nytta för företagare på landsbygden samt bedriva högklassig försöksverksamhet inom växtodling"*. Sällskapets officiella språk är svenska och dess huvudsakliga verksamhetsområde är alla kommuner och städer vid sydkusten där svenskspråkiga jordbrukare verkar. För försöksverksamhetens del hittas samarbetspartners såväl inom som ytterom landets gränser.

Sällskapets medlemmar

Till Sällskapet var 2023 som kollektiva medlemmar anslutna 16 lokala lantmannagillen- och föreningar, 2 skördekontrollföreningar samt 1 klubb. Sällskapet hade dessutom 354 personliga medlemmar.

Sällskapets hedersmedlemmar

Lantbrukssällskapets hedersmedlemmar var vid utgången av 2023 Bengt Sohlberg (hedersordförande), Stig Stjernberg, Leif Karlsson, Anders Hollméus, Kurt Nilsson, Nils Lindroos, Bengt Nyman samt Erik Oljemark (ny).

Sällskapets styrelse

Sällskapets styrelse bestod 2023 av

Mikael Jern, ordförande	Esbo
Marina Bergheim-Ahlqvist, vice ordf.	Lovisa
Anders Engberg	Kyrkslätt
Anders Malmberg	Lovisa
Beatrice Enroth	Borgå
Johan Weurlander	Sjundeå
Magnus Lindberg	Sibbo
Rabbe Fagerström	Raseborg
Staffan Eliasson	Raseborg

Sällskapets styrelse på besök till Stor-Sarvlaks Gård

Sällskapets representanter

I Svenska lantbrukssällskapens förbunds styrelse Marina Bergheim-Ahlqvist och Henrik Lassas (suppleant).

Vid Svenska lantbrukssällskapens förbunds årsmöte Marina Bergheim-Ahlqvist, Mikael Jern, Rabbe Fagerström, Staffan Eliasson och Henrik Lassas.

I förvaltningsrådet för Stor-Sarvlaks gård Erik Oljemark.

I Nylands NTM-centrals odlarråd Mikael Jern och Henrik Lassas (suppleant).

I Bokföringssällskapet i Finland Ab Henrik Lassas (styrelse) och Mikael Jern (bolagsstämma).

Understödsföreningen för Västankvarns skolor r.f. Henrik Lassas

Revisor och verksamhetsgranskare

CGR-revisor Kim Järvi och Agrolog Bengt Nyman, suppleanter revisions-samfundet KPMG och AFD Stefan Bäckman.

Sällskapetets personal 2023

Direktör	Henrik Lassas, agronom 2011 (1985)
Kansli	Carina Helkamo, ekonom 2011
Ekonomi	Krister Hildén, agronom 2000
	Axel Falck, agronom 2017
Bokföring	Annika Nystén, agronom 2022
	Estelle Hildén-Lindberg, agrol. 2022
	Carina Lindström, agronom 2022
Juridik	Mikaela Strömberg-Schalin, jurist 2021
Växtodling	Patrik Erlund, agronom 1991
	Jan Grönholm, agrolog 1985
	Jörgen Bergman, agrolog 1988
	Britt-Marie Olin, agrolog 2001
	Emil Hästbacka, agrolog 2019
	Maria Kalenius, agrolog 2021
	Anders Wiksten, agrolog 2022
Ekologisk produktion	Micaela Ström, agrolog 2011
Husdjur	Bodil Lindqvist, agrolog 2003
Försöksverksamhet	Mikael Fröberg, agrolog, 2011
	Ann-Sofie Lindholm, agrolog 2012
	Micaela Qvarnström, agrolog, 2015 *)
Dränering (50 %)	Martin Träskman, agrolog 2018
	Sonja Träskman, agronom 2020
	Ramona Nyman, agrolog 2020
	Saara Vilander, agrolog 2020
	Jasmin Isotupa, agronom 2022
	Ida-Maria Grönn, agronom 2023 (ny)
	Emilia Westerholm, agrolog 2023 (ny)

*) föräldraledig

Praktikanter och andra kortare tid anställda

Laura Andberg	Laura Niininen
Delila Belachen	Amanda Nyman
Mathias Bäckman	Joel Rappe
Fanny Erlund	Feride Saadetdin-Biström
Joah Hildén	Helena Träskman
Heidi Lindqvist	Juho Väliiviita
Anttoo Linnamaa	Liisa Skogberg
Johanna Streng	Venla Ylikoski
Alexandra Wasström	

Sällskapets personal på traditionell Sommarexcursion som denna gång drog till Bjärnä regionen

Årsmötet

Sällskapets stadgeenliga årsmöte hölls tisdagen den 21 november kl. 9.30 vid Saga Congress Center i Vanda. Mötet hölls som en del av Nyländsk Bondedag tillsammans med SLC Nyland. Mötet inleddes med att ordföranden, Mikael Jern, hälsade mötesdeltagarna välkomna genom följande hälsningsord:

Bästa nyländska bönder

Ett år har gått sedan senaste Bondedag. Och det var åter igen ett år som inte blev som någon jordbrukare hade önskat. I år var det vädret som bjöd på de största negativa överraskningarna. Och så fick vi ta itu med en ny stödperiod – vilket ju inneburit en hel del huvudbry. Men knappast hade väl någon tänkt att det skulle bli enkelt med det nya stödsystemet – så det var inte så överraskande. Och det är ändå värt att komma ihåg att vi i år inte haft någon global pandemi, inga storkrig har brutit ut i vår närhet, ingen energikris har dykt upp, inflationen har gått neråt och räntestegringarna har avmattats. Så jämfört med de senaste åren kanske det inte varit ett så överraskande år sist

och slutligen.

Dagens årsmöte handlar som bekant om att vi skall godkänna både senaste års bokslut och nästa års budget och verksamhetsplan. Detta år behandlas inte på mötet, så därför tar jag mig friheten att göra några reflektioner kring innevarande år.

Ur de nyländska böndernas synvinkel är det alltså vädret som ställt till det. Vi har haft en mycket besvärlig odlingssäsong. Först hade vi en utdragen och svår försommartorka. Och sen kom det regn – mycket. Speciellt besvärliga var regnen i västra Nyland men nog fick ni väl så det räckte också i öster. Det såg ut att bli svårt med skörden, men det allra mesta gick att få skördat, trots att kvaliteten blev lidande för många spannmålspartier och skördenivån inte heller var något att hurra för. DON-toxiner förekommer nu igen i vissa partier, inte lika mycket som 2017, men det förekommer. Och sen har de stora nederbördsmängderna under hösten påverkat höstgrödorna och höstbearbetningen. För de som odlar vall var problemen liknande som för spannmålen – för torrt på våren och för vått på hösten.

Då det gäller produktpriserna så är de rejält lägre än senaste höst. Inom ekosektorn märks det speciellt av genom att prisskillnaden till konventionell spannmål har minskat rejält. Suget efter ekoprodukter har minskat tydligt. Samtidigt skall vi komma ihåg att el, brännolja och handelsgödsel har blivit billigare. Men att köpa gödsel i somras var ungefär som att försöka få tag på en biljett till någon utsåld rockkonsert på Olympiastadion. Gödselmarknaden har fungerat dåligt, den var under sommaren och hösten bara öppen under korta knyckar.

Och så är det då CAP-reformen. Som det ser ut kommer de totala stöden per gård i praktiken att minska jämfört med tidigare år, för de flesta gårdar åtminstone. Och så har ju utbetalningen av stöden skjutits framåt och en större del än tidigare till nästa år, vilket kan leda till likviditetsproblem. Det har också varit problem med att lyfta startstöd och räntestödslån, vilket ju inte är trevligt för de gårdar som håller på med generationsväxling.

Om jag går över till hur detta år har sett ut för rådgivningen, så är det implementeringen av CAP27 reformen som är den absolut största frågan. Det nya stödprogrammet har upplevts som komplicerat av många odlare. Reglerna var länge oklara och sedan kom det dessutom olika nya tolkningar av reglerna egentligen under hela växtperioden. Och mer är på kommande, till exempel växtföljdskraven slår ut på riktigt först nästa år. Att höstanmälan flyttades till januari ställer också till det för rådgivningen – i början av året är det andra uppgifter rådgivarna brukar hålla på med.

Summasummarum så har det nya CAP-programmet gett rekordmycket arbete för rådgivningen, vilket medfört rikligt med övertid för flera av NSL:s rådgivare. Det är ju visserligen bra att det finns efterfrågan på rådgivarnas tjänster – men det skulle ändå kännas bättre om rådgivarna skulle få sätta sin tid

på annat än att ge råd kring de byråkratiska ramverken.

Under våren körde Råd 2030 rådgivningsprogrammet igång under våren och det omfattar betydligt mer områden än tidigare. Tyvärr var det programmet också försenat och är betydligt mer byråkratiskt ur rådgivarens synvinkel än tidigare. Men det drabbar främst rådgivningen inte odlarna själva.

Systemet har utnyttjats mer än det tidigare Råd 2020 programmet, vilket förstås är positivt. Prognosen är +30 % i antal (närmare 500 uppdrag) och +45 % i fakturering (högre ersättning per timme + möjlighet att fakturera självrisk) Prognosen för faktureringen är ungefär 325 t€ i år, jämfört med 223 t€ senaste år.

I övrigt kan konstateras att NSL satsar på framtiden. Vi utvecklar verksamheten – vi avvecklar inte. I år har vi invigt ett nytt kontor i centrala Borgå. Med möjlighet att parkera nära till rentav. Så nu har vi tre fasta verksamhetspunkter spridda över hela Nyland: Västankvarn i väst, centralkansliet i Helsingfors och kansliet i Borgå. Glädjande är också att landsbygdsförvaltningen flyttat in i samma hus i Borgå, så nu har vi rent fysiskt nära kontakt med landsbygdssekreterarna både i väst och öst. Det är bra om det behövs snabba svar på frågor att bara gå till andra ändan av korridoren och diskutera direkt med person.

På försöksgården på Västankvarn satsar vi hårt på ny teknik. I år har det köpts och tagits i bruk en traktor om automatstyrning. Och på hösten levereras en ny försöksrutesåmaskin som använts i provbruk, men som tas i full användning nästa vår. Och då borde väl också växtskyddssprutan för rutorna ha kommit. Syftet med investeringarna är att effektivisera försöksverksamheten och så innebär det också en positiv utveckling för arbetarskyddet. Vi har också anställt mer personal. Det kan verka paradoxalt att NSL anställer fler människor då antalet jordbrukare går neråt. Men allting blir mera komplicerat och därför behövs rådgivarnas tjänster i allt högre grad. Rådgivarna behöver jordbrukarna och jordbrukarna behöver rådgivarna. Med dessa ord förklarar jag detta årsmöte öppnat.

Vid årsmötet utdelades Finska Hushållningssällskapets silvermedalj av första storlek till agrolog Erik Oljemark för sina insatser inom lantbruksrådgivning och också i övrigt för landsbygden till fromma.

Husdjursrådgivare agrolog Bodil Lindqvist tilldelades Finska Hushållningssällskapets silvermedalj för minst 20 år av ”lång och trogen tjänst inom rådgivningen”.

Kyrkslätt lantmannagilles vandringspris för ”aktiv och framgångsrik verksamhet gick för verksamhetsåret 2022 till Borgå sockens lantmannagille.

Efter mötet höll Markus Lassheikki, direktör för strategi och försörjningsberedskap vid MTK ett föredrag om ämnet *Försörjningsberedskap och beredskap inom lantbruket*.

Styrelsens sammanträden

Sällskapets styrelse samlades under året till 3 protokollförda möten, varav 2 på NSL:s kansli i Helsingfors och 1 som gäst hos Stor-Sarvlaks Gård i Lovisa.

Informationsverksamhet

Från Sällskapet sändes under året två cirkulär till medlemsföreningar och personliga medlemmar. Som ett komplement till hemsidan på nätet används Facebook där sällskapet också sprider dagsaktuella händelser. Ca 930 personer har anslutit sig till Sällskapets egen Facebook-sida. Genom ”NSL_Försöks” samt ”NSL_Rådgivnings” Instagram konton sprids också aktuella växtodlingshälsningar, annat aktuellt samt fotografier

Samarbete med medlemsföreningar

Samarbetet med lantmannagillena sköts i huvudsak av Sällskapets lokala rådgivare, som medverkar vid föreningarnas möten och deltar i att arrangera olika aktiviteter. Gillenas insats som lokal samarbetspartner har varit synnerligen viktig vid arrangerandet av de funktionstester för växtskyddssprutor som miljöstödet förutsätter.

Egendomsförvaltning

Lantbrukssällskapet förvaltar värdepapper bestående av främst aktier i inhemska företag. Som stöd vid förvaltningen fungerar placeringsrådgivare från Nylands Andelsbank. Avkastningen från alla placeringar utnyttjas för att täcka det ekonomiska underskott som ordinarie verksamheten medför samt att utgöra bas för utveckling av verksamheten.

Fortbildning

Sällskapets interna fortbildning har bestått av rådplägnings- och informationsdagar. I och med ibruktagandet av den digitala tekniken för möten hålls numera betydligt fler kortare möten om specifika frågor och kurser. Personalen har också deltagit i fortbildningstillfällen som ordnats av bl.a. ProAgria Keskusten Liitto samt Naturresursinstitutet LUKE. En viktig sammanhållande skolning ordnas vartannat år genom Svenska lantbrukssällskapens förbund. Under 2023 samlades de Finlandssvenska rådgivningsorganisationerna i Tammerfors för två dagar.

RESULTATRÄKNING 1.1-31.12

		2023		2022
RÅDGIVNINGSVERKSAMHET				
INTÄKTER				
Statsstöd	103 500,00		101 473,00	
Bidrag för försöksverksamhet	50 000,00		83 100,00	
Förrättningar	1 653 955,92		1 275 645,18	
Övriga intäkter	<u>6 943,13</u>	1 814 399,05	<u>8 207,57</u>	1 468 425,75
KOSTNADER				
Personalkostnader	1 649 073,78		1 369 473,46	
Övriga kostnader	572 380,69		530 441,51	
Räntekostnader	3 250,00		3 502,85	
Avskrivningar	<u>49 432,76</u>	<u>2 274 137,23</u>	<u>51 569,80</u>	<u>1 954 987,62</u>
		-459 738,18		-486 561,87
EGEN VERKSAMHET				
PLACERADE MEDEL				
INTÄKTER				
Ränteintäkter	24 949,46		10 345,70	
Dividender	892 535,02		957 709,21	
Uppskrivning av aktier	16 931,88			
Övriga placeringsintäkter	<u>41 876,95</u>	976 293,31	<u>311 159,50</u>	1 279 214,41
KOSTNADER				
Värdepapperskostnader	1 000,00		1 000,00	
Nedskrivning av aktier	253 850,88		635 721,32	
Övriga placeringskostnader	<u></u>	<u>254 850,86</u>	<u></u>	<u>636 721,32</u>
		721 442,45		642 493,09
MEDELANSKAFFNING				
Understöd, fonder o. stiftelser	296 509,13		229 424,16	
Medlemsavgifter gillena	2 705,00		2 705,00	
Medlemsavgifter	<u>3 160,00</u>	302 374,13	<u>3 060,00</u>	235 189,16
FRUKTODLARFÖRENINGSFONDEN				
INTÄKTER				
	24 034,78		28 792,80	
KOSTNADER				
	<u>-15 969,08</u>	8 065,70	<u>-20 440,32</u>	8 352,48
FÖRÄNDRING I FONDERNA				
Ökning	304 574,83		237 776,64	
Räntor	<u>49 398,78</u>	<u>353 973,61</u>	<u>46 029,30</u>	<u>283 805,94</u>
PERIODENS RESULTAT FÖRE				
SKATT		218 170,49		115 666,92
SKATTER				
ÅRETS RESULTAT		<u>218 170,49</u>		<u>115 666,92</u>

BALANSRÄKNING 31.12

		2023		2022
AKTIVA				
MATERIELLA TILLGÅNGAR				
Maskiner	303569,95		123198,23	
Byggnader	486903,50	790473,45	517334,96	640533,19
VÄRDEPAPPER INGÅENDE I ANLÄGGNINGS- TILLGÅNGAR OCH ÖVR.LÅNGFR. PLACERINGAR				
Kanslilokal	47639,39		47639,39	
Garantihyror	2670,00		2670,00	
Icke noterade aktier	5250,00		5250,00	
Övriga aktier	8 919763,94		8 649360,67	
Övriga placeringar	2 196906,88	11 172230,21	2 029975,00	10 734895,06
FOND MED EGEN TÄCKNING				
Nylands Fruktdlarförenings Fond				
Bank	35531,88		22291,29	
Värdepapper	196728,17	232260,05	201903,06	224194,35
FINANSIERINGSTILLGÅNGAR				
Kontofordringar	402857,87		255638,67	
Kassa- o banktillgodohavanden	795983,88	1 198841,75	937822,19	1 93460,86
		13393805,46		12793083,46
PASSIVA				
EGET KAPITAL				
Fonder i. l. l.	4 668078,48		4 392625,02	
Från stiftelsen för Åbo Akademi till Waselius fond	296509,13		229424,16	
Räntor	49398,78	5 013986,39	46029,30	4 668078,48
Eget kapital	7 384662,13		7 268995,21	
Årets resultat	218170,49	7 602832,62	115666,92	7 384662,13
		12 616819,01		12 052740,61
FOND MED EGEN TÄCKNING				
Nylands Fruktdlarförening				
Fondens kapital	224194,35		215841,87	
Årets resultat	8065,70	232260,05	8352,48	224194,35
FRÄMMANDE KAPITAL				
Kortfristigt				
Kontoskulder	56778,16		55666,95	
Övriga kortfristiga	187948,24	244726,40	135481,55	191148,50
Långfristigt lån av Stift.Finlandssv Jordfonden	300000,00	3000000,00	325000,00	325000,00
		13 393805,46		12 793083,46

Revisionsberättelse

Till medlemmarna i Nylands Svenska Lantbrukssällskap rf

Uttalande

Jag har utfört en revision av bokslutet för Nylands Svenska Lantbrukssällskap rf (FO-nummer 0201774-6) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2023. Bokslutet omfattar balansräkning, resultaträkning och noter till bokslutet.

Enligt min uppfattning ger bokslutet en rättvisande bild av föreningens ekonomiska ställning samt av resultatet av dess verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande bestämmelser gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Grund för uttalandet

Jag har utfört min revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Mitt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet. Jag är oberoende i förhållande till föreningen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av mig utförda revisionen och jag har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa. Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar för bokslutet

Styrelsen ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande bestämmelser gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara vä-

sentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risker för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar jag mig en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag kommunicerar med dem som har ansvar för föreningens styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland

eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat under revisionen.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Statsunderstöd

Erhållna statsunderstödet har använts i enlighet med villkoren i statsunderstödsbeslutet och uppgifter som lämnats till jord- och skogsbruksministeriet beträffande användningen av statsunderstödet stämmer överens med sammanlutningens bokföring.

Helsingfors den 18 mars 2024

Kim Järvi

CGR

Verksamhetsgranskningsberättelse

Utsedd av Nylands Svenska Lantbrukssällskaps årsmöte den 22 november 2022 att granska Sällskapets verksamhet och förvaltning för år 2023, har jag nu utfört mitt uppdrag.

Vid granskningen har jag gått igenom Sällskapets verksamhetsplan, bokslut och ett sammandrag av verksamhetsberättelsen. Jag har dessutom under året följt med hur Sällskapet förvaltas och i praktiken utför sin verksamhet.

Vid den utförda granskningen har jag inte funnit skäl till anmärkningar och konstaterar att de ansvariga agerat i enlighet med föreningens syften och ändamål.

Helsingfors den 18 mars 2024.

Bengt Nyman

Verksamhetsgranskare

Ekonomirådgivning

Efter ett år med kraftig ökning på spannmålspriserna var vi igen tillbaka till ett år då priserna sjönk över hela linjen. Största prisrasen hade havren vars pris sjönk med ca 84 euro/ton jämfört med år 2022. I övrigt sjönk spannmålspriserna med över 50 euro/ton jämfört med året innan. Undantaget var rågen vars pris höll ungefär samma nivå som året innan. Oljeväxternas pris utvecklades också i negativ riktning och sjönk med hela 132 euro/ton. Typiskt för spannmålsprodukternas prisutveckling är dock att den kan fluktuera i betydande grad under året. Detta kräver vaksamhet av såväl odlare som rådgivare.

På animaliesidan är mjölkproduktionen den viktigaste i Nyland. Även mjölkpriset steg en aning jämfört med året innan. Producenterna fick i medeltal ett pris på 53,16 cent/liter, vilket var 3,76 cent högre än året innan. Variationer mellan mejerier förekommer givetvis. Likaså inverkar kvalitetsfrågor.

Nötköttproduktionen, som aningen ökat på vårt område under senaste åren, fick också uppleva en liten prisökning under 2023. Producentpriset för nöt steg i snitt med ca 33 euro/100 kg jämfört med år 2022. Kännetecknande för nötköttproduktionen i Nyland är att en relativt stor del av köttet säljs genom direktförsäljning från gårdarna. I dessa fall är priset på kött en öppen fråga mellan köpare och säljare, men ligger i de flesta fall på en klart högre nivå än de priser slakterier kan erbjuda.

Produktionsinsatsernas prisutveckling från föregående år var i huvudsak nedgående. I medeltal har produktionsinsatsernas pris sjunkit med 9,6 procent jämfört med fjolåret. Största nedgången har skett för gödselns del vars pris har sjunkit med hela 38,2 procent. På andra plats kommer brännolja som sjönk med nästan 10 procent. Det fanns också produktionsinsatser vars pris steg från föregående år. Växtskyddsmedlens pris steg med i medeltal 9,5 procent. Även maskinerna steg med drygt 9 procent jämfört med året innan.

För jordbrukare inom Nylands Svenska Lantbrukssällskaps område, som långt är inriktade på spannmålsproduktion, var år 2023 ett år med rätt varierande skördar speciellt på vårspannmålen. Speciellt dåliga var vårveteskördarna i delar av östra Nyland. Lägre priser på spannmålen och oljeväxterna gjorde att växtodlingens resultatutveckling var negativ igen en gång. Naturresursinstitutet har preliminärt förutspått att jordbrukets företagsinkomst i snitt för spannmåls gårdar i Finland kommer att landa på ca 8870 euro för året 2023. Lönsamhetskoefficienten för samma gårdar förutspås till 0,32.

Båda siffrorna är på klart lägre nivå än de förverkligade siffrorna för år 2022.

Mjölkproducenterna fortsätter svagt att minska i antal, även om det också finns producenter som vill utvidga sin produktion. Minskningen i antalet kobesättningar beror mest på att byggnader och anläggningar börjar vara utslitna, omoderna och därmed arbetsdryga.

Generationsväxlingarna fortsatte ungefär i samma takt som året innan.

Av övrig ekonomisk planering för investeringar var det förnyandet av torkkapaciteten samt byggande av lagerhallar som ådrog sig den största aktiviteten, även solpaneler och andra energi-investeringar var mycket populära.

Rådgivning vid bolagisering av jord- och skogsbruket till aktiebolag fortsatte i ungefär samma takt. Huruvida bolagiseringen kommer att öka i fortsättningen får framtiden utvisa, men vi har beredskap att hjälpa till med rådgivning i dylika situationer.

Budgetering

Långsiktsplanering av ekonomin med s.k. *Gårdens ekonomiplan* har gjorts på 25 gårdar, ofta som bilaga till ansökningar om finansieringsstöd. Då kalkylerna skräddarsys för varje enskild gård är det lätt att simulera olika förändringars effekter på totalekonomin. Kalkylerna görs i allmänhet på längre sikt, men givetvis med större vikt på de närmaste åren. I samband med finansieringsansökan krävs dessutom av de flesta sökanden en *Affärsplan* över företagarens målsättningar och utvecklingsåtgärder för den närmaste tiden. Lantbrukssällskapet har bidragit med hjälp i att uppgöra dylika planer. Även i övrigt har ekonomirådgivarna gett råd i frågor rörande olika finansieringsalternativ och ansökningar. Samarbetet med banker, andra finansiärer, myndigheter och andra aktörer har fungerat utmärkt.

Produktionskostnadskalkylering

Arbetet med att räkna ut produktionskostnaderna och fästa uppmärksamhet vid åtgärder som sänker dessa har fortsatt. Inom växtodlingen har gårdsvisa resultatanalyser samt produktionskostnader räknats ut på 85 gårdar, snarast i anslutning till rådgivning inom LIR-växtodling och skördekontrollverksamheten.

Generationsväxlingar

Servicen med att erbjuda gårdar som står inför generationsväxling en mera heltäckande rådgivning, där alla frågor som berör själva ägoskiftet behandlas, har fortsatt som förut. Totala antalet konsultationer vid generationsskif-

ten var 27, varav de flesta förr eller senare leder till ägarbyte. I många fall handlar det dock om en lång process som kan ta flera år i anspråk. Inte minst handlar generationsväxlingar om en mental process där såväl överlåtare som förvärvare kan behöva tid för att anpassa sig till en ny livssituation. Detta pussel att hitta den bästa lösningen för varje gård är intressant men samtidigt utmanande.

Skattebokföring

Inom beskattningen var 2023 ett år med rätt små innehållsmässiga förändringar på jordbrukssidan. Försättningsvis gäller det för företagarna att optimera den årliga skattebelastningen. Speciellt frågan om andelen kapitalinkomst och reserveringsmöjligheterna ger gårdarna valmöjligheter att påverka sina skatter. Under året har skattebokföring och/eller deklaration uppgjorts på drygt 300 gårdar, vilket är en kraftig ökning igen. En stor del av detta arbete sker i samarbete med Bokföringssällskapet AB. Traditionell skatterådgivning har också getts per telefon.

Råd 2030

Råd 2020 systemet fortsatte nu under Råd 2030 och med kom igen nya rådgivningsområden såsom odlingsplanering. Detta ledde till att uppdragen inom denna rådgivningsform ytterligare ökade. Typiska områden där detta system har utnyttjats är vid generationsväxlingar, planer inför investeringar, produktionskostnadskalkylering och vid jämförelser av lönsamheten i olika produktionssystem samt nu då också vid odlingsplanering.

Krister Hildén

Ekonomirådgivare

Växtodling

Markkartering och gödsling

Fältarbetet för markkartering har i huvudsak utförts av Sällskapetets rådgivare. År 2023 togs 920 jordprov på 95 gårdar. Man använde sig av platsbestämning med GPS vid provtagningen.

Rådgivarna har också bistått jordbrukare med råd och anvisningar vid tolkning av markkarteringsresultaten samt medverkat vid att göra upp växtodlings- och gödslingsplaner. Under året uppgjordes 423 odlingsplaner.

Kalkning

Kalkning är en grundläggande jordförbättringsåtgärd. Rätt pH-värde i jorden har en avgörande betydelse för att näringsämnen i marken skall utnyttjas effektivt. Sällskapet har aktivt i alla instruktionsskeden talat om kalkningen och dess fördelar. Inom försöksverksamheten har man jobbat med långvariga kalkningsförsök och genom resultat från dessa kunnat belysa kalkningens betydelse.

Växtskydd

Växtskydd intar en central roll i Sällskapetets växtodlingsrådgivning. Det övergripande målet för växtskyddsrådgivningen är ett behovsanpassat växtskydd, där man med beaktar förebyggande åtgärder och gör rätt behandling i rätt tid. Samtidigt eftersträvar man stor noggrannhet i alla skeden av växtskyddsprocessen. Under år 2023 har rådgivningen i huvudsak skett per telefon, i anslutning till besöken på LIR-gårdarna under växtperioden samt via aktuellt-meddelanden på Sällskapetets hemsida. Växtskyddsfrågor behandlas också ofta då försöksverksamheten presenteras på försöksdagar, gillesmöten, m.m. Växtskyddets lönsamhet, dvs. behovsanpassning av växtskyddsåtgärder, har diskuterats livligt under de senaste åren och har undersökts genom försöksverksamhet. Flyghavre- och kvickrotsbekämpningen har fortsatt enligt samma riktlinjer som tidigare. Ett nytt tema är bekämpning av invasiva ogräsarter ss. hönshirs och kavelhirs. Dessa arter har medfört stora problem på ett antal gårdar i Nyland. Resistensfrågor har behandlats under året. Genom information om integrerat växtskydd har Sällskapet strävat till att förebygga resistens mot växtskyddsmedel.

Skördekontroll

Inom området har under 2023 verkat två skördekontrollföreningar. I dessa har Sällskapetets rådgivare fungerat som sekreterare samt utfört den ekonomiska uppföljningen på gårdarna. Under året hade Sydvästra skördekontrollföreningen 32 ordinarie medlemmar och 15 stödande medlemmar med sammanlagt 4 702 ha. Östra Nylands Skördekontrollförening 15 ordinarie och 3

stödande medlemmar med sammanlagt 3055 ha.

LIR-verksamhet

Lantbrukssällskapets individuella rådgivning (LIR) har fortsatt som en kontinuerlig rådgivningsform vilken bygger på ett rådgivningspaket. Servicen innehåller planerings- och uppföljningstjänster samt besök under växtperioden. Till verksamheten var anslutna 90 gårdar under år 2023. Den sänkte lönsamheten i produktionen inom växtodlingen har lett till effektivisering av driften. LIR-gårdarnas medelareal har vuxit under de senaste åren och är idag ca 150 ha. Man har inom LIR-verksamheten koncentrerat sig på att hjälpa gårdarna med frågor som hör ihop med denna utveckling, dvs. olika kalkyleringar, frågor angående odlingsintensitet, odlingsteknik, maskinanvändning m.m. Den ekonomiska uppföljningen samt försöksverksamheten har i detta hänseende fungerat som viktiga stödfunktioner. Under året skickades totalt 8 informationsbrev om aktuella frågor till LIR-gårdarna. Ett LIR seminarium arrangerades i början av året som en dagskryssning med Viking Lines färja till Tallin. På seminariet behandlades det nya stödsystemet, odlingens ekonomi samt försöksresultat. Ca 64 personer deltog på seminariet.

Miljörådgivning

Miljöstödet är en viktig del av de stöd som betalas till lantbruket i södra Finland. Till basmiljöstödsförbindelsen hör att de jordbrukare som använder växtskyddsspruta vart femte år avlägger växtskyddsexamen. I svenska Nyland har Sällskapet tagit ansvaret för att arrangera dessa provtillfällen. Under 2023 arrangerades 2 provtillfällen som samlade 29 deltagare. Provtillfällena ordnades som "drive-in" tillfällen, ett i östra Nyland och ett i västra Nyland.

Patrik Erlund

Växtodlingsagronom

Försöksverksamhet

Försöksverksamheten på NSL Försök har fortsatt med hjälp av egen finansiering och med bidrag från Stiftelsen Finlandssvenska Jordfonden. Intresset för verksamheten på NSL Försök har varit stort bland jordbrukare och företag i branschen. Intresset för försöksstationen i Västankvarn har även märkts genom det stora antal besökare som har bekantat sig med försöken under växtperioden. Det har varit fråga om odlare från trakten samt representanter för olika företag. Försöken på Stor Sarvlaks gård i Lovisa ingår i denna verksamhet (ca 20 % av försöken). 2023 var en betydande del av försöken placerade i Sjundeå. Under 2023 fortsatte verksamhet i stor sett samma omfattning som tidigare trots att alla höstsådda försök utvintrade.

Patrik Erlund har fungerat som försöksledare. Emilia Westerholm, Sonja Träskman (föräldraledig till 28.7.2023), Jasmin Isotupa och Ida-Maria Grünner fungerade som växtskyddsforskare. Mikael Fröberg har skött fältmästarens och Ann-Sofie Lindholm har skött forskningsmästarens uppgifter. Martin Träskman fungerade som fältmästare för GEP-verksamheten utöver sitt arbete som dräneringsrådgivare. Micaela Ström har ansvarat för försöksverksamheten i ekologisk odling. Bodil Lindqvist har ansvarat för den dagliga skötseln av försöken i Stor Sarvlaks. Övriga anställda har varit Saara Silén, Ramona Nyman och Johanna Streng. Under säsongen sommarjobbade Delila Belachen, Venla Ylikoski, Anttoo Linnamaa, Alexandra Wasström, Fanny Erlund, Helena Träskman, Mathias Bäckman, Joah Hildén och Laura Andberg inom försöksverksamheten. Vid arbetstoppar har även rådgivaren Emil Hästbacka deltagit i försöksarbetet

Verksamheten har omfattat främst odlingstekniska försök genom vilka man har undersökt sorter, växtskydd, gödsling osv. En viktig målsättning har varit att undersöka ekonomin i olika odlingstekniska åtgärder. Resultaten används som stöd inom rådgivningsarbetet. Försöken har omfattat främst spannmål och oljeväxter. Resultaten publiceras årligen i en försöksrapport som finns tillgänglig via lantbrukssällskapets hemsida.

NSL Försök har haft en central roll i projektet JUOTVAI (Juolavehnen ja öljykasvien tuhoeläinten vaihtoehtoiset hallintamenetelmät). Projektet har utförts i samarbete med LUKE. Projektets målsättning var att få fram tillförlitligt data från försök där man testar alternativa bekämpningsmetoder för kvickrot, samt att utveckla modellösningar utifall att glyfosat förbjuds. NSL Försök har inom ramen för projektet gjort fältförsök samt gjort ekonomiska kalkyler gällande lönsamheten på de olika bekämpningsalternativen.

NSL Försök har under 2023 deltagit i startande av samarbetsorganet RybsRaps Forum vars målsättning är att utveckla rybs- och rapsodlingen i Finland genom effektivt samarbete inom hela oljeväxtkedjan.

Sorttestningen var fortsättningsvis en viktig del av verksamheten under 2023. Man har aktivt deltagit i arbetet att försöka utveckla den officiella sorttestningen i Finland.

Under år 2023 utfördes sortförsök i ekologisk odling på jordbrukare Stefan Vidlunds gård i Lovisa samt på Nina Långstedts gård i Ingå. Växtodlingen på gårdarna uppfyller kriterierna för ekologisk odling.

Försök utförda med GEP-certifiering har fortsättningsvis varit en viktig del av

verksamheten inom NSL Försök. Resultaten från ett försök som utförts med GEP-status kan användas för registrering av växtskyddsmedel inom EU. Inom GEP-verksamheten har man etablerat ett internationellt samarbete med olika företag och organisationer från bl.a. Sverige, Danmark, Tyskland och England. NSL Försöks GEP-certifikat förnyades under 2023.

Verksamheten på spannmålslaboratoriet, NSL Lab, fortsatte under 2023. Utöver att laboratoriet användes för försöksverksamheten utförde man också analyser åt odlare. Antalet kvalitets- och grobarhetsanalyser som gjordes åt odlare ökade jämfört med tidigare år. Under året analyserade man 3967 odlarprover. Under 2023 fortsatte samarbetet med Berner Ab gällande utförandet av spannmålsanalyser vid exportlagret i Ingå hamn. I samarbetsavtalet ingår att NSL Lab producerar analystjänsterna för spannmålsmottagningen.

Försöksverksamheten 2023 på Västankvarn och Stor Sarvlaks

Försök	Antal försök	Försöksled	Rutor
Sorter	108	1570	6618
Växtskydd	87	805	3425
Gödsling	13	111	440
Utsädesmängd	10	33	110
Bearbetning	1	3	18
Jordförbättring	3	19	92
Ekologiska försök	10	120	330
Övriga	7	78	154
Summa	239	2739	11187

Totala antalet rutor 2023, inklusive Boreals förädlingsmaterial: 11 187 st

Fältvandring på Västankvarn 2023

Den 13 juli 2023 arrangerade man en fältvandring på Västankvarn och i Sjun-deå. Fältvandringen arrangerades i samarbete med Pro Agria Södra Finland inom ramen för projektet ”Höjning av skördenivåerna i södra Finland”. Under dagen fick deltagarna bekanta sig med IPM-försök inom ramen för projektet ”Itua och vastetta”. Sortförsök i höstgrödor, försök med biostimulanter samt försök med koriander förevisades under fältvandringen. Ca 100 personer deltog på fältvandringen.

Väderstationer och väderservice på hemsidan

På NSL:s hemsida kan man följa med väderdata på ett lättillgängligt och åskådligt sätt. Man kan följa vädret i realtid och se på historiska väderdata.

Husdjursrådgivning

Nylands Svenska Lantbrukssällskaps husdjursrådgivare har från och med år 2008 varit agrolog Bodil Lindqvist.

Mjölkgårdarnas antal i produktionsuppföljningen var den 31.12.2023 på sällskapets område 24 st. (2022 27 st.). Antalet kor anslutna till produktionsuppföljningen var 1 545 (1 613). Medelkoantalet steg till 61,1 kor per besättning (58,6), vilket ger en sjätte plats av landsbygdscentralerna i landet. Hela landets medeltal är 58,7 (55,3). Medelproduktionen steg 1,32 procent i hela landet och är nu 10 162 kg mjölk per ko och år (10 030 kg/ko/år). På NSL område steg medelproduktionen med 4,81 procent till 9 940 kg mjölk per ko och år (9 484 kg/ko/år) vilket tillsammans med ÖSL är lägst i landet. Medelproduktion av protein per ko steg till 363 kg (343).

I hela landet var under året 3 173 (3 461) besättningar och 189 148 (195 003) kor anslutna till produktionsuppföljningen. Mjölkkorna anslutna till produktionsuppföljningen inom NSL har procentuellt varit den största av landsbygdscentraler i landet, förnyelsen av nötkreatursregistret gör inte mer denna statistikföring möjlig. Mjölkraserna i landet representerades av Ayrshire 37,0 % (39,4), Holstein 60,6 % (58,4) samt Finsk boskap 0,8 % (0,9) och övriga raser 1,6 (0,1) %. Motsvarande procentuella fördelning inom NSL var Ayrshire 36,7 % (40,0) och Holstein 57,6 % (55,9) samt Finsk boskap 1,4 (1,4) %, övriga raser 4,3 % (0,0).

Växtperioden 2023 hade en torr vår och försommar vilket minskade den första skörden av ensilage och hö som kvalitativt var god. På sensommaren och hösten kom det rikligt med nederbörd men då stördes skördeförhållanden på många håll av det ”höstlika” vädret. Efter flera år med dåliga vallskördar blev det igen för många aktuellt med köp av skördat vallfoder. Mjölakens producentpris har under året i regel legat över 50 cent per liter, dock med en sjunkande trend mot slutet av året. Mjölakens prissättning går mot att gynna allt högre halter i mjölken samt frivilliga åtgärder som befrämjar klimat, miljö och djurens välbefinnande, i detta ingår också de av producenterna gjorda beräkningarna för mjölkproduktionens miljöpåverkan.

Stöd villkoren EU:s djurbidrag ändrades igen för år 2023 och proceduren kring ansökan om ersättning för djurens välbefinnande ändrades i och med att en hel del bilagor nuförtiden skall bifogas ansökan. Ovannämnda ledde till en hel del sysselsättning i början av året då ansökningarna skulle göras.

Skördetidsprov för vall tagits i Ingå och Lovisa under försommaren, analysens resultat har publicerats på NSL:s sociala media.

Nedan följer en sammanställning över produktionsuppföljningens resultat för de tio senaste åren inom NSL område och hela landet.

*Medelavkastningen inom NSL (*år 2015 även FHS) och hela landet*

NSL	Kg mjölk	Fett%	Fett kg	Prot. %	Prot. kg
2023	9940	4,42	440	3,65	363
2022	9484	4,39	416	3,62	343
2021	9830	4,42	434	3,62	356
2020	10130	4,30	435	3,57	361
2019	9876	4,38	432	3,67	363
2018*	9977	4,29	428	3,58	357
2017*	9587	4,32	415	3,55	340
2016*	9474	4,15	393	3,41	323
2015*	9529	4,23	403	3,50	333
2014	9167	4,28	382	3,50	321
2013	8874	4,27	379	3,48	309

Hela landet	Kg mjölk	Fett%	Fett kg	Prot. %	Prot. kg
2023	10162	4,39	446	3,60	366
2022	10030	4,37	439	3,59	360
2021	10073	4,36	439	3,58	361
2020	10168	4,33	440	3,58	364
2019	9937	4,34	431	3,57	355
2018	9795	4,30	422	3,52	345
2017	9675	4,30	416	3,50	339
2016	9424	4,11	388	3,36	316
2015	9438	4,28	386	3,50	315
2014	9112	4,13	377	3,38	308
2013	8958	4,14	371	3,42	301

Sammanställning av utförda tjänster

Kunder totalt	1049
Råd 2020 förrättningar	488
Konsultation vid generationsväxlingar	27
Konsultation vid stödfrågor	448
Resultatanalyser	55
Skattebokföring & -deklarationer	310
Mjölkgårdstjänster	
Produktionsuppföljningsgårdar	25
Utfodringsplaner	45
Växtodlingstjänster	
Odlingsplaner	423
Ekonomisk uppföljning växtodling	85
Markkarteringar	84
Spruttester	74
LIR-gårdar	90
Växtskyddsexamen	42
Ekologisk produktion	
Granskning av ekologisk produktion	4
Odlingsplaner för ekologisk produktion	10
Övrig verksamhet	
Lönsamhetsbokföring antal gårdar	27
Arbetshälsovårdsbesök	18
Dräneringsrådgivning kunder	48
Juridisk konsultering	85
Försöksverksamhet	
Spannmålsanalyser	3967
Antal försök	239
Försöksrutor	11 187

Möten, kurser och andra evenemang

Växtskyddsexamen (drive-in)	26.1 Liljendal
Generationsväxlingskurs	31.1 Borgå
Växtskyddsexamen (drive-in)	2.2 Västankvarn
LIR seminarium	7.2 Kryssning
Må bra dagar	7-8.2 Backby Gård
Sockerbetsseminarium	13.2 Ekenäs
VYR seminarium	16.2 Tavastehus
Eko grundkurs (Teams)	15.3
Eko grundkurs (Teams)	16.3
Eko grundkurs (Teams)	21.3
Eko grundkurs (Teams)	23.2
Eko grundkurs (Teams)	28.3
Stödskolning	28.3 Borgå
Eko tankesmedja	29.3 Hyvinge
Stödskolning	4.4 Liljendal
Stödskolning	5.4 Karis
Stödskolning	5.4 Kyrkslätt
Skolning gödselstöd webinarium	25.5
Markrådsinfo Västankvarn	5.6
Nordisk skördekontroll samling+	
Borgenby lantbr.utställning	27-30.6 Borgeby
Fältvandring Västankvarn	13.7 Västankvarn
Personalens sommarutfärd	10-11.8 Bjärnä
Kasvinviljelyn Syyspuinti	7.11 Mustiala
Årsmöte i samband med Bondedagen	21.11 Vanda
SLF Rådgivardagar	23-24.11 Tammerfors

Till sällskapet anslutna medlemsföreningar

Borgå sockens lantmannagille

ordf. Erik Oljemark, Pedersvägen 33, 06880 Kärrby
sekr. Jörgen Bergman, Byvägen 24, 06100 Borgå

Degerby lantmannagille

ordf. Roger Nystén, Solbergsvägen 45, 10160 Degerby
sekr. Mats Lemström, Knappavägen 352, 10140 Solberg

Esbo landsbygdsförening

ordf. Kim Ahlfors, Ängesgränden 11, 02740 Esbo
sekr. Anna Pettersson, Gammelgårdsvägen 33, 02920 Esbo

Helsinge lantmannagille

ordf. Anders Winqvist, Kvarnbyvägen 455, 01590 Maisala
sekr. Johanna Juholin, Luhtabackavägen 22, 01750 Vanda

Ingå lantmannagille

ordf. Monica Nyman, Skogarsvägen 42, 10120 Täkter
sekr. Sonja Traskman sonja.traskman@gmail.com

Kyrkslätt landsbygdsförening

ordf. Anders Engberg, Kvisvägen 74, 12420 Jorvas
sekr. Hanna Westman, Jeggarsvägen 6, 02480 Kyrkslätt

Lappträsk lantmannagille

ordf. Henrik Johansson, Grankullavägen 10, 07850 Hindersby
sekr. Kim Tyskas, Nyströmsvägen 34, 07850 Hindersby

Liljendal lantmannagille

ordf. Thomas Bruce, Marbackavägen 65, 07880 Liljendal
sekr. Maria Rustanius, Kattstigen 16, 07880 Liljendal

Mörskom lantmannagille

ordf. Hans Boije, Vackusvägen 62, 07690 Kankböle
sekr. Yngve Bergman, Petasvägen 114, 07600 Mörskom

Pernå sockens lantmannagille

ordf. Patrick Ståhls, Näsbyvägen 168 A, 07980 Kungsböle
sekr. Mats Arola, Drombomvägen 711, 07720 Malmgård

Pyttis lantmannagille

ordf. Patrik Brinkas, Västerbyvägen 628 A, 49220 Broby
sekr. Kim Rosqvist, Storkärrsvägen 114, 49220 Broby

Raseborgs lantmannagille
ordf. Alexandra Wasström
sekr. Staffan Eliasson, Brasbyvägen 220, 10300 Karis

Sibbo lantmannaförening
ordf. Elisabet Lundström, Söderkullavägen 201, 04130 Sibbo
sekr. Jonas Lindström, Rännbacken 26, 04130 Sibbo

Sjundeå landsbygdsförening
ordf. Mats Lundqvist, Flythvägen 244, 02580 Sjundeå
sekr. Mikael Fröberg, Lappersvägen 812, 08700 Lojo

Tenala-Bromarf Landsbygdsförening
ordf. Marcus Fagerström, Krokbyvägen 45, 10520 Tenala
sekr. Stefan Björkqvist, Bonäsvägen 242, 10520 Tenala

Täktom lantmannagille
ordf. Mikael Winberg, Täktom 406, 10900 Hangö
sekr. Kurt Wennerqvist, Täktom 587, 10900 Hangö

Sydvästra Skördekontrollföreningen
ordf. Anders Wasström, Brobyvägen 25, 10600 Ekenäs
sekr. Britt-Marie Olin, Ingarskilavägen 396, 10120 Täkter

Östra Nylands Skördekontrollförening
ordf. Gösta Lundström, Söderkullavägen 201, 04130 Sibbo
sekr. Anders Wiksten, Ylikevägen 677, 06200 Borgå

Nylands Koklubb
ordf. Nina Mannström, Västanbyvägen 104, 10300 Karis
vice Malena Haddas, Påvalsbyvägen 239, 07945 Kuggom

Bilaga

Resultat från räntabilitetsbokföringen inom NSL

Lantbrukssällskapet har under år 2023 uppgjort driftsbokslut för bokföringsåret 2022 på 23 gårdar. Dessa gårdar är med i den lönsamhetsbokföring som Naturresursinstitutet (LUKE) upprätthåller. Siffrorna beskriver mera ingående de intäkter och kostnader som gårdarna lever med. Därmed beaktas också lagerförändringar, gängse avskrivningar samt egen arbetsinsats. Lönsamhetsbokföringen beskriver långt jordbrukets lönsamhet på motsvarande sätt som man gör inom affärsmässig bokföring. I tabellerna nedan redovisas resultat i genomsnitt för åren 2018-2022.

(källa: Ekonomidoktorn hos Naturresursinstitutet LUKE)

Bokföringsgårdarnas fördelning kommunvis 2022

Borgå	3
Ingå	3
Kyrkslätt	1
Lappträsk	2
Lovisa	4
Raseborg	5
Sibbo	4
Sjundeå	2

Arbetsinsats i snitt (timmar)

Arbetsinsats	2018	2019	2020	2021	2022
Växtodlingsarbeten	610	670	600	580	620
Husdjursarbeten	160	160	140	160	110
Övr. jordbruksarbeten	330	370	410	350	440
Anställd arbetskraft	130	120	200	220	220
Totalt	1230	1320	1350	1330	1400

Åkers användning (ha)

	2018	2019	2020	2021	2022
Råg	1,7	3,7	1,1	0,3	2,0
Vete	23,4	23,3	23,2	27,4	27,8
Korn	10,1	10,1	8,8	9,1	10,0
Havre	8,4	7,9	8,4	9,1	8,3
Hö	3,3	7,1	7,3	6,7	7,5
Ensilage+bete	5,4	3,8	4,5	5,3	6,8
Potatis	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1
Sockerbeta	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Proteingrödor	3,1	3,4	4,3	3,7	5,7
Oljevaxter	4,8	3,1	4,3	4,2	6,3
Träda	2,9	3,7	4,7	4,6	4,5
Övrig åker	13,9	12,9	11,3	10,5	10,0
Åkerareal i snitt/gård	76,9	79,2	78,1	81,0	90,8

Skördar (kg/ha)

	2018	2019	2020	2021	2022
Råg	-	5400	-	-	-
Höstvete	3020	5910	6200	4630	3150
Vårvete	3110	4650	4010	2550	3820
Korn	3330	-	4510	-	-
Malkorn	3420	3960	3360	2880	3680
Havre	3630	4110	3960	2170	3200
Oljevaxter	1270	1070	1430	800	1500

Nyckeltal (euro eller %)

	2018	2019	2020	2021	2022
Försäljningsintäkter	46700	44700	46000	48940	62380
Stöd	45300	46900	46200	48660	59800
Kostnader	-85200	-88600	-93340	-93780	-
					113000
Driftsbidrag	10100	11300	7160	13000	42600
Rörelseresultat	-9640	-8390	-10400	-9040	16700
Nettoresultat	-11000	-10030	-12100	-10600	14900
Räntekrav eget kapital	12800	15300	14100	15900	17900
Företagarvinst	-23900	-25300	-26200	-26500	-3140
Soliditetsgrad	84,1	83,1	82,1	83,7	85,8
Företagarinkomst	6480	9380	6680	7300	34000
Arbetsförtjänst euro/h	-5,8	-4,9	-6,4	-7,7	13,8
Lönsamhetskvot	0,21	0,27	0,20	0,22	0,86

Resultaträkning (euro)

	2018	2019	2020	2021	2022
Intäkter					
Försäljningsintäkt	46700	44700	46000	49740	62380
Stöd	45300	46900	46200	47900	59800
=Omsättning	92000	91600	92200	97600	122200
Lagerförändring	-4300	1970	320	930	22300
Överföringar	3830	3150	4330	4780	6870
Investeringsbidrag	460	450	430	650	570
Övriga intäkter	3310	2690	3170	2980	3580
=Bruttointäkt	95300	99900	100500	106900	155600
 Rörliga kostnader					
Inköp förnödenheter	-28200	-25810	-25720	-27340	-35000
Utomstående tjänster	-7630	-4960	-5360	-5710	-7730
Personalkostnader	-2300	-2520	-2440	-4250	-4170
Övriga rörliga kostnader	-4120	-2590	-3570	-3890	-10620
Fasta kostnader					
Eget lönekrav	-21700	-17500	-19400	-17900	-19100
Hyror	-8500	-7930	-8180	-6890	-10600
Övriga fasta kostnader	-25520	-23890	-23930	-25130	-25640
=Driftsbidrag	11300	10100	11300	13000	42600
 Avskrivningar					
Byggnader	-3400	-3790	-4190	-4480	-5230
Maskiner	-13400	-14900	-14300	-16400	-19400
Övr avskrivningar	-1400	-1040	-1150	-1110	-1250
=Rörelseresultat	-6930	-9640	-8390	-9040	16700
 Nettofinansieringskostnader	-1470	-1440	-1640	-1570	-1890
=Nettoresultat	-8400	-11000	-10030	-10600	14900
Räntekrav eget kapital	-13500	-12800	-15200	-15900	-17900
=Företagarvinst	-21900	-23900	-25230	-26500	-3140

Balansräkning (euro)

	2018	2019	2020	2021	2022
Aktiva					
Immateriella tillgångar	1440	1670	2620	3200	2580
Realtillgångar:	391600	432000	430430	491600	489300
-mark och vattentillg.	257600	300000	314300	344400	321100
-byggnader	43800	42400	35700	45300	52900
-maskiner	71100	68400	63300	81500	92000
-övriga realtillgångar	19060	21240	17130	20370	22800
Långvariga placeringar	6920	10100	9710	6520	6550
Omsättningstillgångar:	35000	40800	37900	47300	73600
-förnödenheter	10200	12520	9720	14300	19400
-produktförråd	21500	25200	23900	29420	50310
-animalier	2440	2850	3140	3540	3520
-övriga omsättningstillg.		240	80		350
Fordringar	14500	9100	9520	12100	13600
Finansieringstillgångar	10100	17800	21000	24000	23900
Aktiva sammanlagt	459500	511400	510400	584300	609100
Passiva					
Eget kapital	444200	386200	419100	489700	522900
Långfr.främm.kapital	59410	70110	86700	90500	81000
Kortfr.främm.kapital	3390	3190	4630	4090	5260
Passiva sammanlagt	507000	459500	510400	584300	609100